

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

Cap. VII. Perfecta Paupertas omnia superflua reijcit necessarijs contenta,
quoru[m] defectus etiam tolerat

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

CAPVT VII.

PERFECTA PAUPERITAS OMNIA SUPERFLVA reicit, *ut supra*
contenta, quorum defectus etiam tolerat.

Verb. Rel. 6.
 9. 7. dict. 4.
 e. Relatiu. de
 Regulari-
 bus.

a Exo-16, 18

QVI PAUPERITATIS VOTVM cum maiori perfectione cupimus
 obseruare, vltcrius adhuc progredi debent ita, vt non vtantur
 xioribus facultatibus, quas aliqui Prælati concedere solent, ma-
 quioribus præcipue Religiosis. Tantus enim potest esse in his
 cultatibus excessus & relaxatio, (vt bene aduertit Syluester) ut
 Prælati eas concedentes; & subditi eis vtentes graniter peccent ob reuol-
 tionem, quæ hac ratione introducit circa obseruationem voti pauper-
 tis: Aperta enim datur occasio ad vitam seculariter ducendam in ipsa Re-
 gione: quod est contra eius finem & Institutum. Neque excusat delictum
 quoddam bona Religionis sint communia, aut res dentur in elemosinam
 communem omnium vsum: Deus enim Dominus noster, qui liberam
 prospicit ipsi communitati, non solum de rebus necessarijs, sed etiam
 commodis ad eius leuamen: vult particulares Religiosos ita cum neces-
 rijijs esse contentos, vt superflua non accipiant; & Prælatos ita cuique dant
 quæ sunt ipsis necessaria: vt quæ, præter illa, superfuerint, seruentur aut
 Christi pauperibus. Eum in modum quo Deus dabat populo Israël Manam
 in magna copia in deserto: nolebat tamen, vt yllus plus colligeret, quam
 xta mensuram à Moysè præscriptam (in qua singuli a iuxta id quod dicitur
 terant illa die congregabant, ita vt nec superesset quicquam, nec deesset. Quod
 si quis aliquid vitra colligeret, vt in sequentem diem, in quo etiam mensu-
 ram aliam sufficientem erat collecturus, seruaret: quicquid superfluum collig-
 rat scatebat vermibus, atque computrescebat, in penam cupiditatis & infidelita-
 tis eius. Eum etiam in modum, quamuis Deus abundantem in deserto Re-
 ligious mensuram sternat: vult vnumquemque Religiosum eam mensuram
 tantum rerum ad suum vsum accipere, quam Prælati præscripserit, & ni-
 hil vitra; & hanc mensuram talem esse, vt singulis sufficiat ad vitam com-
 de transigendam. Quare quicquid vitra acceperit, conuertetur in verum
 nec in eius ceder vtilitatem; sed potius in cruciatum ob conscientie tor-
 morsus. Huiusmodi enim excessus ordinariè procedunt ex animo cupido-
 proprietario, & ad suam commoditatem, delicias, auctoritatem, aut vanum
 honorem propenso, cum exigua confidentia de prouidentia Diuina, quæ
 sit ipsis data quotidiana, quantum opus fuerit.

HANC rem clarius explicuit Christus Dominus noster in illis continens

que instruit in deserto, in quibus *h*panit quinque millia hominum *quinque* panibus, & quatuor millia, septem; preter multitudinem mulierum & paruulorum: distribuens per manus Apostolorum singulis quantum opus fuerat, donec *ca*uarentur & ita liberaliter ac profuse, vt altera vice *superfuerint duodecim* *sup*plina fragmentorum pleni; altera vero septem *spora*. Perpendit autem Theodoretus, quod quamuis panis ille fuerit valde dulcis ac lapidus, tantaque esset manducantium multitudo: nullus tamen ausus fuerit aliquas reliquias sibi accipere, vt domum portaret. Quod insinuauit Christus Dominus noster, cum iussit Apostolos, c *colligere qua* *superfuerant fragmenta, ne perirent, qua* tamen non perierunt: si, qui manducauerant, ea collegissent, secumque tulissent. Quod Saluator noster ita constituit, vt in primis significaret: pauperes contentos esse debere ijs, qua gratis ipsis offeruntur; relinquētes quod superest Domino suo; nec sibi vsurpantes aliquid eius etiam modicum; Deinde, vt Religiosi, quorum sustentatio incumbit ipsi Christo per eorū Prælatos, intelligant; id solum se accipere debere, quod illi dederint: quod erit sufficiens ad eorum sustentationem: ac proinde non debere aliquid ex reliquijs accipere: quia illæ nec ipsorum sunt, nec ipsis conceditur, vt eis pro libitu vtantur. Ad ipsos verò Prælatos spectat, reliquias colligere, ne pereant; & seruate distribuendas postea inter ipsos subditos, & alios pauperes. Et quemadmodum panes illi, quamuis pauci sufficētes fuerunt ad saturandos totos pauperes, propter ipsius Domini benedictionē; & quod ipse iussisset Apostolos, eos distribuere: ita debent Religiosi credere, mensuram moderatā, etiam in Religione habuerint seruantes perfectē votum paupertatis, sufficientem fore ad ipsorum solatium & saturitatem; quia mittitur cum benedictione CHRISTI; & eo ordine, quem ipse Prælati constituit. & impletur, quod scriptum est: *d oculis omnium in te sperant Domine, & tu das escam illorum in tempore opportuno: aperis tu manū tuam, & implet omne animal benedictione.*

§. 1.

§. 1. *S*ed quoniam huiusmodi res mortales vtiliores sunt, cum in eis descenditur ad magis particularia: aduertendū est, quod perfecta Religiosa paupertas quatuor has filias habeat: pauperem *cibum*, pauperē *vestitū*, *lectum*, & *habitationē*: ita vt Religiosus in singulis istis quatuor rebus contentus sit, si habeat quod necessariū est & cōueniens, abijciēs eū omni rigore quicquid superfluum & nimium est, habita ratione qualitatis ipsius, & modi viuēdi, quē ipsi Religio & institutum sectatur, & profiretur. Ad quod plurimū refert, vnūquodque bene cōsciū esse suæ necessitatis: ita vt neq; cupiditas, neq; sensualitas eum decipiāt: quia sunt insignes impostrices, finguntque necessitatem, vbi nulla est: & hoc titulo tegunt tāquam pallio quodam, quod pertinet potius ad indulgendum, & inanem honorem querendum. Quod si quæras qua ra-

tione

b Mat. 14. 19
c. 15. 36.
c Ioan. 6. 11.

d Ps. 144. 15.

4. Filia Religiosæ paupertatis

In matit. c.

44

>>

>>

>>

*2. q. 167.
a. 6.**Ep. ad Ruff.
Monachum**2. q. 169.
a. 1.*

I.

*Reg. 2. ex
Fufis.**Hom. 40. in
Euangelia.
a. Act. 12. 21.**Epist. 42.
b. Ro. 11. 13.**Serm. 2.
2. 2. q. 187. a.
6.*

tione deprehendere possis, quid tibi sit necessarium? Respondet prædicator S. Bonaventura his verbis: Quod magis intimè paupertatem dilexeris: ob exactiùs ac subtiliùs de tua necessitate iudicabis; illud autem necessarium tibi existimabis, sine quo non possis commodè vivere: quod ultra hoc tibi nec habere debes, nec petere, nec procurare; imò nec gratis oblatum accipere. Hæc S. Bonaventura cuius doctrina innititur illi amoris proprietati, quæ dilatat, extenditque terminos ac limites rei dilectæ. Nam quemadmodum amor proprius extendit, extollitque necessitates corporis, ut multa procuret preciosa & iucunda, quibus sibi prospiciat: ita vehemens sanctæ paupertatis amor extendit, quantum licet, eius effectus; & contra imminuit carnis necessitates: ut illa paucis rebus sit contenta. Præterea, si (quemadmodum S. Thomas ad hoc propositum ait) Religio est status penitentiae, & contemptus humanæ gloriæ sectator: cum igitur cuique sit iuxta suum statum vivendum: æquum est, Religiosum propendere semper ad asperitatem & vilitatem in vestitu, lecto habitatione, ac cibo: quam exigit eius professio, quæ est penitentia; & hominis vitam suam contra mundi morem instituentis. Iuxta S. Hieronymi dictum: quod crassæ vestes indicium sint cordis animi; & vilis tunica, contemptus sæculi: ita tamen ne cor propter turbanescat; neque ipsius conuersatio & sermones contrarium prodant. Hinc ut vt in quatuor prædictis rebus tres excessus sint præscindendi, vt idem Sanctus, agens de vestibus, dixit.

PRIMVS excessus est rerum, quæ tantum sunt vsui propter externum honorem & pompam: ed quod quaratur inanis quædam ostentatio in excessu & rebus exquisitis pro mensa, aut vestibus, aut pro lecti ornata, cubiculi habitatione circa sedes, aut scamna, mensas, libros imagines, & similia: in quibus omnibus quaritur, quod est magis spectabile & curiosius. Quod, teste S. Basilio, valde recedit à præcipuo rerum huiusmodi sine & scopo; omnes enim illæ quatuor res in eum potissimum tendunt finem, vt vestræ necessitati prospiciant: non verò vt foveant vanitatem. Et vt S. Gregorius ait, nemo preciosas vestes quarit, nisi ob inanem gloriam, vt præ cæteris in honore habeatur: sicut euenit Herodi cuius vanitas in a regis regea regia in causa fuit, cur à vermicibus consumptus miserè exprimeret. Et quamvis aliqui (teste S. Bernardo) id exulent sententia illa Apostoli, b *ministerium meum honorificabo*, quasi velint munus & officium suum ita honorare reuerentiam tamen larua quædam est, qua volunt non officium sed propriam personam honorare. Verus enim officij honor & æstimatio non in eo consistit, vt æmulum habeat comitatum, vestes preciosas, ac domus ornamenta; sed in optimis moribus, & vitæ sanctitate: nam qui humilis esse cupit merito ostendere debet exteriùs. Nam, vt ait S. Dorotheus, & confirmat S. Thomas

Novi

Nota vestis curiosa & preciosa etiam inaduerter gignit animum quendam vanum, erectum, & arrogansem: contra verò vestis humilis & pauper generat cor contritum & humiliatum. Cum autem libri propterea habeantur, vt vacetur studijs; imagines verò, vt excitent deuotionem: contra finem eorum est, quod Religiosus in eis exornandis ita excedat, vt huic vtilitatem remoueat; & ipse magis vanus euadat, quam sapiens ac deuotus.

SECUNDVS excessus & superfluitas est rerum, quæ oblectationem tantum adferunt carni, dum delicia quæruntur, cum in nimia abundantia rerum comestibilia; aut vestium, lectique molliæ, & superfluis cellæ commoditatibus; eum in modum, quo de diuite Epulone dicitur, quod *epulatur quotidie splendide, & indueretur purpura & bysso*: subtili enim bysso probebat suam sensualitatem; preciosa verò purpura etiam vanitatem. Nam (vt Sanctus Bernardus ait) molliia vestimenta, animi molliem indicant. Propterea enim Christus Dominus noster dixit: *Qui mollihus vestiuntur, in domibus Regum esse*. in quorum aulis non solet esse vsui, nisi quod sensualitatem foueat, & vanitatem. At in domo Regis cælestis omnia debent pauperitatem, asperitatem, & humilitatem redolere: vt, qui in ea habitat, contentus sit quod Apostolus faciebat) *si e habeat alimenta, & quibus tegatur*, alimenta scilicet necessaria ad vitam sustentandam; & vestimenta conuenientia, quibus tegatur nuditas corporis, & ab iniurijs temporis defendatur. Ad quod si vestis simplex sufficit: non debet accipi duplicata. Nam CHRISTVS Dominus discipulos suos instruebat, dicens: *ne acciperent peram in via, neque calceamenta, neque virgam*. voluit enim eis dicere: vt omnia superfluis reiectis: contenti essent necessarijs. Ex quo Sanctus Basilius docuit: (& ex eo accepit Cassianus) illam vestem Religioso esse maximè usitandam, quæ omni tempore seruire ei posset hyeme & æstate; die ac nocte; domi & foris; & in omnem finem ad quem illa dirigitur: hoc est, ad nuditatem tegendam; ad defendendum à seueritate frigoris, & ad ornatum, personam decentem & conuenientem; ita vt non sapiat vanitatem; sed accommodet sese ad Communitatis consuetudinem in quatuor prædictis rebus: non querendo exceptiones, aut specialia priuilegia, nisi apertæ necessitatis titulo: omnes enim singularitates, quæ necessitati non innituntur, magna adferunt incommoda: vt supra de cibo est dictum. Quo ad cellam autem, felix esse Religiosus, qui tali contentus esset, qualem quædam matrona fieri curauit pro Eliseo Propheta aptans illam iuxta Sancti ipsius Prophetae desiderium: *faciamus, inquit, cœnaculum paruum, & ponamus ei in eo lectulum, & mensam, & sellam, & candelabrum*. Illud cœnaculum putabat illa sufficere pro sustentatore paupertatis.

2.

c Luc. 16. 19

Apol. ad Guilhelmum. d Mat 31. 8.

c Tim 6. 8

f Mat 10. 10

Regul. 22. ex Fusi. Libro. 1. c. 3 S. Ber. serm. 3. in can.

g 2. Reg 4. 0.

Tom. 3.

Nnn

TER

UNIVERSITÄTS- BIBLIOTHEK PADERBORN

TERTIVS excessus est in cura, & solitudine acquirendi superflua in rebus prædictis, aut eas conservandi. quæ solitudo ordinariè coniungitur cum ipsis rebus: nec alium usum habet, quàm ut cor torqueat, & cruciet: animæ verò pacem auferat. Quamobrem dixit Christus Dominus noster: *h nolite solliciti esse in crastinum: crastinus enim dies sollicitus erit sibi ipse: etiam si nihil superflui illi addatur, quod ad hodiernum diem non spectat.* Cum ergo diuina providètia in se recipiat prospicere nobis de vestitura, sic prospicit i *lilis*; nosque quotidie alere, sicut *pascit volatilia cali*; quæ eisdem incredulitas ac diffidentia: ut oneremus nos nimis curis eius, quod eraturum est; cum omne nimium & superfluum conuertendum sit in vermes & cruciatum? quemadmodum de *k manna* dicebamus, quod increduli *diem sequentem servabant*. Denique, cum votum paupertatis edamus, ut ex omnibus terrenas exuamus: contra eius finem erit: si nos oneremus superfluis, & curis quæ cum illis coniunguntur. Quod si paupertas (ait S. Bernardus) ala est ad volandum ad res cœlestes: quid aliud est eam rebus superfluis cum anxia solitudine affigere: nisi tantum luti alæ apponere & alligare: ut non possit cum illa volari? exuas illam itaque ab omni eo, quod superfluum est: ut magna cum celeritate ad locum volet suæ quietis.

§. 2.

SED adhuc Religiosa paupertas debet esse perfectior. nam non solum superflua abijcere, & necessarijs tantum contenta esse debet; sed in ipsismet necessarijs, merito sese adstringet, & contrahet: cupiens, quod non est, aliquem defectum sustinere in quo perfecta paupertas exerceatur. Ad hunc itaque gradum duo spectant: *Primum*, ut necessitatis limites non extendantur, sed coarctentur. Natura enim, quoniam appetit multum, ita persuadet, se multis indigere: cum in rei veritate possit paucioribus aciescere; Estque magna felicitas posse illi paucis satisfacere: siquidem (ut beatus Augustinus dixit) feliciores illi sunt; qui sunt etiam fortiores, ad vitam paucioribus transigendam: & qui paucis est contentus, paucis etiam viuere potest. Quamobrem S. Bonaventura dixit: esse quædam horrea cupiditatis & quædam necessitatis: & illa esse valde ampla, nec unquam repleri: nam cupidos dicere, quod Evangelicus ille diues: *a destrua horrea tua: & misericordiam faciam & illic congregabo omnia mea*; Horrea verò necessitatis, angusta sunt: paucisque replentur. Quare qui cupiditatem suam bene mortificatam habent, paucis admodum saturantur, & contenti viuunt.

ALTERVM quòd ad hunc paupertatis gradum spectat, est cupere defectum aliquem pati etiam in necessarijs, sicut pauperes non raro patimur.

h Mat. 6. 34

i Supr. vers. 29.

k Exo. 16. 20

Serm. 4. de aduers.

In Regula.

Proces. 6. Relig. c. 31.

a Luc. 12. 18.

Non enim bene conueniunt desiderare esse verè pauperem: & cupere semper habere necessaria. Quod pulchrè perpendit Cardinalis Caietanus, id colligens ex eo, quod Salomon à Deo petijt, dicens; *b mendicitatem, & diuitias, ne dederis mihi; tribue tantum victui meo necessaria*, id innuens, quod habere semper necessaria, quàmuis non sit opulentia, nõ est tamè paupertas: hæc enim aliquò necessariorum defectum includit: Quare velle pauperem esse oblique aliquo defectu, est, velle esse pauperem solo nomine & titulo, vt supra est dictum. Et hoc modo antiqui sancti fuerunt verè pauperes, qui in quatuor prædictis rebus multa sunt perpeffi: nam, vt ait Apostolus, *c cir,auerunt in melotis, in pellicibus caprinis, egentes, angustiati, & afflicti: in solitudinibus erant, & in speluncis, & cauernis terra: super quam nudam iacebant.* Eadem quoque sustinuit Saluator noster, cui sæpè necessarius cibus deerat, & in ipsa cruce neque haustum aquæ habere potuit, neq; vestem, qua suam nuditatem operiret; nec lectum, vbi caput suum reclinaret, cui etiam deerat, quod vulpes in campis habent, & volucres cæli. Ad cuius imitationem Religiosi, qui gloriantur, & honori sibi tribuunt, quod sint eius discipuli, quætere debent talem paupertatis modum, vt *d in omnibus exhibeant se* (vt ait Apostolus) *sicut Dei ministros in multa patientia, & in fame, & siti, in frigore, & nuditate, vt aduescant nosse, & satiari, & esurire, abundare, & penuriam pati: g rapiam honorum suorum & defectum rerum necessariorum cum gaudio suscipientes,* quando Deus id permiserit: quod nunquam permittes, nisi in maius bonum spirituale ipsorum. Quemadmodum permisit, mendicum Lazarum ad tantam paupertatem deuenire, vt *h cupienti saturari de micis, que cadebant, de mensa diuiti, nemo illi daret:* & cum iaceret ad ianuam, non fuit, qui illum acciperet: quod permisit Deus: vt cum hac adeò fortiter tolerata paupertate talis diuitem faceret multarum virtutum: vt mereretur post mortem *portari ab Angelis in sinum Abraha.* O felicem paupertatem, quæ in tot diuitias transiit! O beatam famem, cuius finis est æterna saturitas! O gloriosam nuditatem, quæ veste inductur gloria! beatum lecti & habitationis defectum, qui inque in Dei sinu remanerabitur, & in æterna Empyreï cæli dõmo excipietur: vbi in finibus fruetur diuitijs in æternum, absque villo timore aliquid eorum amittendi. Iure optimo Sanctus Bernardus perpendit: quod Christus Dominus noster vnum idemque cælorum regnum promiserit pauperibus spiritu in prima beatitudine; & in octaua, Martyribus, persecutionem propter iustitiam patientibus. nam martyrij, inquit, genus est paupertas voluntaria. Et quodnam grauius est martyrium, quàm famem tolerare inter epulas; & frigus in multis vestibus; & paupertatem in magnis diuitijs, quas mundus offert, Dæmon ostendit, nosterque appetitus desiderat? Sed hoc martyrium coronabitur, & remunerabitur

In 3. p. 7. 40.
a. 3. ad 1.
b Pro. 30. 8.

Ex S. Bern.
serm. 4. de
Aduent.
c Heb. 11. 37.

d 2. Cor. 6. 7
e e. 11. 27.
f Phil. 4. 11.
g Heb. 10. 34

h Luc. 16. 11

Serm. 1. de o
mniib. S. 11.

æternò regno; ubi, omnibus malis expulsis, bona omnia erunt plena. Ex omnibus dictis concludo: eum, qui velit meritum habere perfectæ paupertatis, paratum esse debere, ad omnes hos defectus, tolerandos, qui eius sunt quasi comites: ac desiderare certis temporibus, eos experiri; aut cum Deo ipse eos ad nostram exercitationem permiserit: aut quando superiores in eos ad nostram vtilitatem dirigunt; aut nos ipsi eos quarimus, aut occurrentes accipimus ad nostram maiorem perfectionem: nunc mendicantes siquam egeni; nunc manibus laborantes ad aliquem victum conquirendum, sicut faciunt indigentes; & faciebat ipse Apostolus, & alij Christi discipuli nunc sese mortificantes: relinquendo aliquid ex rebus corpori necessariis, ut sic spiritus perficiatur: ita tamen, ut natura ex nimietate non lædatur, sed in omnibus seruetur moderatio, quam dicit prudentia. Per hos omnes gradus peruenitur ad perfectam spiritus paupertatem: quæ illorum est propria, qui magnò Dei amore ardent, sicut Seraphini: quorum nuditatem postea explicabimus: qui adeo sunt in spiritu, amoris igne inflammati: ut corporis nuditatem non sentiant.

CAPVT VIII.

ALII PAUPER TATIS SPIRITVS ET CORDIS humilitatis gradus magis insignes & heroici, excludentes omne genus proprietatis ac superbia contra perfectionem Religiosam.

QUAMVIS SPIRITVS PAUPER TATIS, de qua hæctenus egimus, valde excellens, primique voti propria materia: adhuc tamen complectitur alios gradus magis heroicæ perfectionis, valde proprios status Religiosi. Quos etiam amplexus est Christus Dominus noster in prima illa Beatitudine, qua dixit: a *Beatis pauperibus spiritu; quoniam ipsorum est regnum cælorum.* Intelligentis per pauperes spirituales (ut Sancti Augustinus & Chrysostomus explicant) humiles corde: qui in oculis suis pauperes sunt, & carent aura illa siue vento, spiritus etiam nomine significato. Quemadmodum enim pauperes temporales vocantur, qui diuitijs temporalibus carent: ita pauperes spirituales dicuntur, qui carent vento superbiæ. Qui duplex est: alter superbiæ carnalis & mundanæ: alter superbiæ spiritualis, & primo aspectu Religiosæ. Quibus nominibus etiam explicant Sancti Gregorius, Dorotheus, & Cassianus: ut fusè dictum in Dictionarij spirituali: quibus nunc addemus, quod spectat ad hoc propositum. Ventus superbiæ carnalis & mundanæ flat per omnes mundi plateas, & omnia hinc

a Matt. 5. 3.
Lib. 1. deser.
Domini in
mon. c.
Hom. 13. in
Matt. b.

Li. 34. Mor.
c. 18. serm. 2.
Colla. 5. c. 12
& l. 12. c. 2.